



Tema 1 – Verksamhetsnyttan med specialistpsykologer och PLA

Grupp: 1

Antecknare i FS: Kristina Taylor

Diskussionsfrågor:

- Hur ser förbundet på den övergripande nyttan med specialistpsykolog för samhället?

- Okomplicerad fråga, men vi behöver kommunicera skillnaderna i psykologisk kompetens (PTP/leg/specialist) i termer av verksamhetsnytta!
- Bort från "psykolog som psykolog" (*samma argument som föregående*)
- Hantera specialistkompetens, spec.tjänster och behörighetsstegar som ett "Kinderägg"; det ger arb.givaren förutsättningar att erbjuda patientsäkerhet/kvalitet, god arbetsmiljö och rekrytering i ett!
- Bra om förbundet skulle kunna bidra med kunskap/beskrivningar som hjälper arb.givare förstå att och hur hierarkiska/organisatoriska strukturer hjälper. Bygg teamet runt specialisten!
- Vi behöver benämna oss rätt och konsekvent, inte generiskt som "specialistpsykolog" utan som läkarna gör, använda specialiteten i namnet.
- Vi kom inte så djupt in på frågan om hur strukturen för psykologernas specialistordning bör se ut, men konstaterade att strukturen behöver vara relaterad till antalet specialister.
- Glöm inte de "icke-kliniska" specialiteterna!
- Från början var syftet med en specialistutbildning att erbjuda psykologer en systematiserad fortbildningsväg. Bra om detta inte glöms bort.

- Hur ser förbundet på funktionen med PLA, och hur den förhåller sig till specialistpsykologfunktionen?

- I skolan är nog PLA en viktigare karriärmöjlighet för psykologer än specialisttjänster. Mer rimligt i verksamheten.
- Frågan om PLA-psykologer bör vara specialistutbildade diskuterades och det fanns skilda uppfattningar i gruppen om detta.
- Vi måste tänka "verksamhet först". PLA är främst till för verksamheten och mindre för den enskilda psykologen.



- Som psykolog med PLA i min kommun rapporterar jag varje år till nämnden. Då tar jag alltid chansen att beskriva att patientsäkerhet/kvalitet bara är en liten del av skolpsykologens uppdrag och praktik. **BRA TIPS!!**
- Fler karriärvägar för psykologer är bra, men det kan ställa till det om alla regioner nu utvecklar egna varianter av befattnings-, tjänste- och lönestrukturer. Kan förbundet kartlägga och samordna, beskriva gemensamma principer eller en "rammodell" som kan spridas till arbetsgivare?



Tema 1 – Verksamhetsnyttan med specialistpsykologer och PLA

Grupp: 2

Antecknare i FS: Maja Straht

Diskussionsfrågor:

- Hur ser förbundet på den övergripande nyttan med specialistpsykolog för samhället?
- Nyttan för vem? Psykologer? Elever? Patienter? Arbetsgivare?
- Nytt och tydligt att man vill koppla specialist till patientsäkerhet vilket är bra pedagogiskt. Men patientsäkerheten ligger ju även i legitimationen – behöver isåfall spetsa argumenten kring detta.
- Värna om att bli specialister även i A&O och skola – finns det huvudmän då? Vem? Skolverket?
- Kliniska psykologer har ju haft psykoterapiutbildning som karriärväg. Det är ffa de andra områden som i så fall verkligen behöver specialist som karriärväg
- Om behörighetsutredningen leder till kliniska specialiteter – vad får det för konsekvenser för vår kår? Ökar status för specialistpsykologer. Men vad händer med de andra medlemsgrupperna då? Ska vi tillåta att vissa delar av vår yrkeskår får gå före i specialistfrågan om det finns en sådan möjlighet (tex behörighetsutredningen nu) eller ska man hålla tillbaka för att vi vill tillsammans gå framåt och i så fall gå långsammare framåt.
- Borde man ha ett annat namn för de som inte är specialister inom sjukvården, för att minska missförstånd? Eller ska dessa också kallas specialister?
- Inlåsningsseffekt om man är specialist inom ett visst område, hur bli det då med rörligheten, kan man röra sig i de andra områdena då?
- Finns det tjänster som täcker upp för att vi skulle kunna vara väldigt specialiserade? Tex vad är motsvarigheten för oss till läkarnas ”specialist i allmänmedicin?” Svårt att jämföra med läkarna då eftersom de är många fler och har fler områden. Också att läkarna behöver till exempel ha specialister i



thoraxkirurgi inte för karriärväg utan för att det krävs hög kompetens för att utföra komplicerade operationer

- Hur ser man på nyttan på specialist vs icke-specialist organisationspsykolog på tex Volvo? Hur utvärderar man detta?
- Se Norge och specialistpsykologer. Psykologer fasas ut från elevhälsan och rör sig mot vården. Detta eftersom psykologer vill vara specialister och att det inte finns inom elevhälsan. Istället ha man specialistpedagoger i elevhälsan.
- Nationella föreningar – kontinuerlig demokratisk förankring med dessa. Strategi och input på kansiets interna arbete – prata med tex PSIFOS kontinuerligt.
- Kan vara känsligt för kåren att ändra spår, men vi får inte vara för nervösa. Kör bara kör.
- Läkarförbundet drev specialistutbildningen en gång i tiden, ”tappade kontrollen” sedan och det är ju det vi paradoxalt strävar efter detta, men vi vill såklart rigga det på bästa sätt.

• Hur ser förbundet på funktionen med PLA, och hur den förhåller sig till specialistpsykologfunktionen?

- Nu snackar vi patientsäkerhet. Specialisten är välutbildad, har särskilda kompetenser etc. Medan PLA är mer fokus på patientsäkerhet. Ser till att arbetet är utifrån evidensbaserade metoder och kvalitetssäkrar vården
- Ska PLA vara nästa steg efter specialist eller två separata spår? Finns fördelar med att det är två olika spår. Det ligger nog längre fram i tiden att det skulle bli stevis
- Ska både PLA och specialistpsykolog kodas? Har MLA en specifik kod eller är det specialisttjänsten? MLA tilläggstjänst?

Gruppdiskussion Tema 1, grupp 3

Kommunal verksamhet – inte någon nytta med specialist.

Ett sätt att lyfta och sätta fokus på psykologin som vetenskap och profession. Att det är något mer än generalistkunskap.

Inom kommunal verksamhet finns inte MLA och i och med att chefer inte är legitimerade blir funktionen PLA viktig.

Det lyfts i gruppen att det bl.a. inom psykiatrisk verksamhet finns många privatpraktiserande psykologer som arbetar som konsulter. Gruppen blir bortglömd då det är en väldigt stor grupp som är upphandlade. Dessa kommer behöva bekosta utbildningen själv.

VIKTIGT MED PLA INOM PRIVAT VERKSAMHET DÄR MAN KÖPER IN MÅNGA OLIKA KONSULTER

Puscha på att det finns med i upphandlingskrav för att det ställs krav på specialist och pla inom privat verksamhet.

Läkare befinner sig inte inom regioner. Där genomgår alla en specialisering först.

Inriktning för läkare är att olika

Samhällsnyttan skulle kunna vara att vi inte ses som så spretigt.

Från studenthåll framkommer att det finns lärosäten där man inte ens känner till att det finns en specialistinriktning. Bland studenter framkommer uppfattningar om man behöver bli specialist som norm och därmed att det innebär ett krav på ytterligare utbildning efter 5 år plus PTP.

Idag behöver utbildningen ibland bekostas själv och det finns osäkerhet kring om arbetsgivaren bekostar – det påverkar hur förbundet ska förhålla sig.

Även om det finns en tydlighet kanske förbundet ska ha en tydlig inriktning från förbundets sida.

Idag finns inte inom psykologernas karriärutveckling att den praktiska erfarenheter inom olika fält ligger till grund för att i slutändan bli specialist, såsom ex. läkare. Vår ordning är mer uppdelad.

Kommunal verksamhet – PLA är inte naturligt specialist. Den som har arbetat länge och har god erfarenhet får rollen som PLA.

Gruppen diskuterade om en PLA behöver ha kunskap och erfarenhet av en viss verksamhet. Med utgångspunkten om detta inte är fallet, behöver man inte vara specialist för att vara PLA. Det är heller inte självklart att det är den mest seniora som är specialist.

Det kan vara en god ambition att dessa två ska sammankopplas, men att det i nuläget är svårt beroende på att det ser så olika ut i olika verksamheter.

Inom kommun – det ska vara två olika spår. Ledningsspår har lite med specialistspår att göra.

Summering av gruppdiskussion

1. Att det inte är tydligt för studenter vad en specialist är och då inte heller PLA
2. Att det skiljer sig mycket mellan olika verksamheter kopplat till specialist och specialist som naturlig karriärutveckling. Att det skiljer sig åt i förutsättningar för möjligheten att få utbildningen bekostad eller att behöva bekosta den själv.
3. Att det i nuläget inte är en självklar koppling mellan specialist och pla men att det i framtiden kan vara aktuellt.
4. Ska man sammankoppla specialist och PLA behöver specialistutbildningen också omfatta ledningsansvar.
5. Att efterhöra hur det fungerar inom bl.a. pedagogisk psykologi för att skapa god förutsättning att forma förbundets framtida syn på både specialist såväl som PLA



Tema 1 – Verksamhetsnyttan med specialistpsykologer och PLA

Grupp: 4

Antecknare i FS: Petter Tunlind

Diskussionsfrågor:

- Hur ser förbundet på den övergripande nyttan med specialistpsykolog för samhället?

Viktigt att specialisttjänster inte bara blir en tjugig titel utan att det kopplas specifika ansvar, förväntan och mandat till detta. Specialistpsykologen behöver bli ett tydligt komplement och stöd till Leg. Psykolog. Kvalitetssäkring av verksamheten. Specialister bör kunna handleda, samt ta mer komplexa ärenden gällande bedömning och behandling. På så vis är de både ett stöd till mindre erfarna kollegor, samt en spjutspets vad gäller kompetens och yrkesskicklighet.

Kan finnas behov att vidga bilden av specialistpsykologens funktion och roll i verksamheten i takt med att allt fler blir specialister. I vissa verksamheter kanske rimligt att många eller samtliga psykologer är eller är på väg att bli specialister. I de fallen blir det svårt att definiera vad som är specifika ansvar för specialisten. På så vis kan samhällsnyttan med specialistpsykologer ses som att det bidrar till en kontinuerlig kompetensutveckling av hela psykologkåren.

En ytterligare nytta kan vara att minska personalomsättning, både utifrån att det är mer attraktivt att stanna i en verksamhet där man upplever att man får utvecklas, samt även att mindre erfarna kollegor upplever stöd av specialister.

Viktigt att specialisering blir lagom spetsigt för att undvika inlåsnings effekter där man inte kan röra sig mellan olika sorters verksamheter. Specialister kan göra mer samhällsnytta om de inte blir för "insnövade" i en liten nisch.

- Hur ser förbundet på funktionen med PLA, och hur den förhåller sig till specialistpsykologfunktionen?

Väldigt hjälpsamt med PLA i de verksamheter deltagarna har kännedom om. Ett fungerande ledningsstöd och en kanal in i ledningsstrukturen för att säkra att psykologisk kompetens blir en faktor i beslut. PLA har en viktig strategisk funktion i att utvärdera och implementera



metoder i verksamheten samt se till så att den psykologiska verksamheten är vetenskapligt förankrad. En viktig hjälp till ledningsstrukturen att kvalitetssäkra verksamheten.

Naturligt att PLA i viss mån är knutet till specialisering utifrån den utökade kompetens och vetenskapliga förankring som specialisering innebär. Däremot ska de inte vara likställda. PLA innebär dock krav på ledarskap och kunskaper om organisation som inte nödvändigtvis ingår i alla specialistutbildningar. På så vis kan man tänka att PLA-funktionen i högre grad är beroende av personliga egenskaper (främst kopplat till ledarskap), medan det även förutsätter spetskompetens inom verksamhetens område i likhet med specialisttjänsten.



Tema 1 – Verksamhetsnyttan med specialistpsykologer och PLA

Grupp: 5

Antecknare i FS: Tobias Skagersten

Diskussionsfrågor:

- Hur ser förbundet på den övergripande nyttan med specialistpsykolog för samhället?

- Feedback från gruppen: Svår fråga, svårt att veta vad vi ska applicera det på utifrån presentationen.
- Bra för utveckling, skapa ett större forskningsunderlag i praktiken. Att nyttan kommer ut till samhället.
- Finns ett behov av fördjupad kunskap i samhället i våra arbetsområden.
- Många fördjupar sig genom att disputerar, den akademiska är en alternativ väg till att nå specialistkompetens. Behöver övervägas noga så att ej konkurrens skapas mellan dessa. Specialistordning utanför den akademiska världen känns mer tveksam, finns inte samma ordning för andra kompetenser (där forskarna är specialister). En bättre väg vore att disputerar inom sitt fält, en tydligare arena samt en ökad respekt för sin roll (t.ex. media, akademiska ordningen).
- Dock svårt att få doktorandtjänst, viktigt att fler får möjligheten så att det vetenskapliga och praktiska kombineras (arbeta för att det går att kombinera det kliniska arbetet med att forska).

- Hur ser förbundet på funktionen med PLA, och hur den förhåller sig till specialistpsykologfunktionen?

- Strategiskt bra att särskilja dem, att det finns andra skäl än att vara specialist till att bli PLA.
- Bra för att stötta upp chefer (som ofta byts ut inom t.ex. regionerna). En roll som kan växa fram över tid oavsett specialist eller inte.
- Viktigt att skilja dem åt - många verksamhetschefer är sjuksköterskor, det behövs en variation av kompetenser i ledande funktioner. T.ex. läkarna som har samma ansvar utgår från en tydligare ledande funktion, vi har inte integrerat det på samma sätt i vår yrkesutbildning. Vi behöver se över psykologutbildningarna för att se till att detta blir en mer naturlig del i framtida yrkesrollen.



- Hur många psykologer det finns på arbetsplatsen spelar också roll, vi kan inte förutsätta att strukturen är anpassad utifrån oss om det t.ex. enbart finns 2 psykologer på en vårdcentral.
- För vems skull blir vi specialister? Vården är inte anpassad efter möjliga karriärvägar, vi som psykologer behöver förtydliga vad en specialist kan bidra med i relation till en legitimerad psykolog
- Det behövs en tydlighet kring vad som ska ingå i de olika rollerna, även för t.ex. PTP-rollen.
- Möjligheten behöver finnas i verksamheten - ingå i arbetstiden samt att verksamheten tar kostnaden.
- Handledning viktigt för att individen ska kunna ta ett större ansvar.
- Möjligtvis lättare att trycka på verksamhetsnytta jämfört med patientsäkerhet



Tema 1 – Verksamhetsnyttan med specialistpsykologer och PLA

Grupp: 6

Antecknare i FS: Isabel Khoure

Diskussionsfrågor:

- Hur ser förbundet på den övergripande nyttan med specialistpsykolog för samhället?

Specialistpsykologer bedöms vara av vikt, men dess format skall baseras på verksamhetsnytta där patientsäkerhet och kvalitet säkras genom spetskompetens i diagnostik och relevant behandling. Vi kan se idag att hur en talar om tjänsten kanske inte alltid korresponderar med verksamhetsnyttan. I region Stockholm har de exempelvis implementerat att specialistpsykologer är de som skall genomföra utredningar och diagnostik vid frågeställningar om neuropsykiatrisk funktionsnedsättning – det är även de tjänsterna som de efterfrågar i annonserna.

Representant från specialistrådet tillägger även att de bedömer det som realistiskt att förbundet primärt fokuserar på en reglerad specialistordning för klinikerna, vilket resterande medverkande står bakom då samhällsintresset för de andra specialistkompetenserna lär vara mindre i aktuellt skede – kliniska specialisttjänster bör prioriteras för att kunna riva ned murarna för andra specialisttjänster inom exempelvis arbets- och organisationspsykologi.

I relation till ovanstående väcks frågor inom gruppen om huruvida vi är en för bred profession med anledning av vår breda generalistutbildning och vissa uppger att de har erhållit återkoppling om att psykologprofessionen behöver utbilda sig mer i hälsosjukvårdskunskap - somatisk kunskap. Slutligen lyfts en fråga om hur psykologlegitimationen, och i längden specialistlegitimationen, kan följas upp och regleras (om kunskapen och kompetensen fortfarande är god).

- Hur ser förbundet på funktionen med PLA, och hur den förhåller sig till specialistpsykologfunktionen?

Vi ser specialistpsykologfunktionen och PLA som två olika frågor samt som olika möjliga vägar för kompetensutveckling/karriärstegar, men med dock viss överlappning där



gränsdragningen behöver tydliggöras avseende hur de sammanfaller och skiljer sig åt – specialister har en spetskompetens/fördjupningskompetens medan PLA upplevs mest handla om ledning och organisering. Med anledning av detta ser vi inte att en PLA behöver vara en specialist, dock samverka med den funktionen (handledning).

Kliniska psykologerna skickar med ett medskick där de önskar en gemensam plattform där specialister och PLA kan ta del av varandras arbeten och dylik.